

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

ĐÀO DUY TÙNG

**CÁC KỸ THUẬT NÂNG CAO HIỆU SUẤT
TRUY VẤN CƠ SỞ DỮ LIỆU ĐA PHƯƠNG TIỆN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

ĐÀO DUY TÙNG

**CÁC KỸ THUẬT NÂNG CAO HIỆU SUẤT
TRUY VẤN CƠ SỞ DỮ LIỆU ĐA PHƯƠNG TIỆN**

Chuyên ngành: KHOA HỌC MÁY TÍNH

Mã số: 60480101

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TSKH. NGUYỄN XUÂN HUY

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tên tôi là: Đào Duy Tùng

Sinh ngày: 13-11-1988

Học viên lớp cao học K12I - Trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông - Thái Nguyên.

Xin cam đoan: Đề tài “Các kỹ thuật nâng cao hiệu suất truy vấn cơ sở dữ liệu đa phương tiện” do thầy giáo **PGST.SKH Nguyễn Xuân Huy** hướng dẫn là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Tất cả tài liệu tham khảo đều có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng.

Tác giả xin cam đoan tất cả những nội dung trong luận văn đúng như nội dung trong đề cương và yêu cầu của thầy giáo hướng dẫn. Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước hội đồng khoa học và trước pháp luật.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2015

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Đào Duy Tùng

LỜI CẢM ƠN

Sau sáu tháng nghiên cứu và làm việc nghiêm túc, được sự động viên, giúp đỡ và hướng dẫn tận tình của thầy giáo hướng dẫn PGSTSKH Nguyễn Xuân Huy, luận văn với đề tài “Các kỹ thuật nâng cao hiệu suất truy vấn cơ sở dữ liệu đa phương tiện” đã hoàn thành.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến:

Thầy giáo hướng dẫn **PGS.TSKH Nguyễn Xuân Huy** đã tận tình chỉ dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Khoa sau Đại học Trường Đại học công nghệ thông tin và truyền thông đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập cũng như thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã động viên, khích lệ, tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, thực hiện và hoàn thành luận văn này.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Đào Duy Tùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	viii
MỞ ĐẦU	
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ CƠ SỞ DỮ LIỆU ĐA PHƯƠNG TIỆN VÀ KIẾN TRÚC TỔ CHỨC NỘI DUNG	1
1.1. Tình hình nghiên cứu chuyên đề trong và ngoài nước.....	1
1.1.1. Các dịch vụ đa phương tiện trong giáo dục	1
1.1.2. Ứng dụng trong hội nghị điện tử.....	2
1.1.3. Ngành công nghiệp giải trí.....	3
1.1.4. Thương mại điện tử.....	3
1.2. Mục tiêu nghiên cứu và phương pháp thực hiện.....	4
1.2.1. Mục tiêu nghiên cứu.....	4
1.2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	4
1.2.3. Nội dung thực hiện.....	4
1.3. Tổng quan về hệ quản trị cơ sở dữ liệu đa phương tiện.....	5
1.3.1. Giới thiệu chung.....	5
1.3.2. Các kiểu truyền thông và multimedia	8
1.3.3. Hệ quản trị cơ sở dữ liệu đa phương tiện (MMDBMS).....	10
1.3.4. Truy tìm thông tin tài liệu văn bản.....	11
1.3.5. Truy xuất và chỉ số hoá multimedia.....	12
1.4. Kiến trúc tổ chức nội dung của một hệ thống cơ sở dữ liệu Multimedia	13
1.4.1. Kiến trúc hệ thống quản trị cơ sở dữ liệu đa phương tiện.....	13
1.4.2. Tổ chức dữ liệu đa phương tiện trên cơ sở nguyên lý thống nhất	15
1.4.3. Cấu trúc tóm tắt media	17
1.4.4. Dữ liệu ảnh như là một tóm tắt media.....	18

1.4.5. Dữ liệu video như là một tóm tắt media.	19
CHƯƠNG 2: TRÍCH CHỌN ĐẶC TRƯNG ẢNH.....	20
2.1. Tổng quan về trích chọn đặc trưng ảnh.....	20
2.1.1. Đặc trưng văn bản đi kèm ảnh và tìm kiếm ảnh theo văn bản đi kèm ảnh	20
2.1.2. Đặc trưng nội dung ảnh và tìm kiếm theo đặc trưng nội dung.	22
2.2. Các phương pháp trích chọn đặc trưng ảnh và độ đo tương đồng giữa các ảnh.....	25
2.2.1. Đặc trưng màu sắc.....	26
2.2.2. Đặc trưng kết cấu	28
2.2.3. Đặc trưng hình dạng.....	29
2.2.4. Đặc trưng cục bộ bất biến	30
2.2.5. Lựa chọn đặc trưng	34
2.3. Một số phương pháp tìm kiếm ảnh theo nội dung	37
2.3.1. Phương pháp PageRank cho tìm kiếm ảnh sản phẩm.....	37
2.3.2. Phương pháp xếp hạng lại ảnh dựa trên luật của người dùng (CueFlik)	39
2.3.3. Phương pháp tìm kiếm ảnh dựa trên màu sắc, hình dạng, kết cấu của ảnh	40
2.3.4. Phương pháp tìm kiếm ảnh dựa vào nội dung sử dụng các phân vùng ảnh như mẫu truy vấn.....	43
2.4. Mô hình k láng giềng gần nhất sử dụng bộ lượng tử hóa	44
2.4.1. Cơ sở lý thuyết	45
2.4.2. Thuật toán K láng giềng.....	50
2.4.3. Mô hình bài toán	52
CHƯƠNG 3: THỰC NGHIỆM VÀ ĐÁNH GIÁ	55
3.1. Phát biểu bài toán.....	55
3.2. Cấu hình hệ thống	55
3.2.1. Cấu hình phần cứng	55
3.2.2. Công cụ phần mềm sử dụng.....	56

3.2.3. Thư viện sử dụng.....	56
3.3. Xây dựng tập dữ liệu ảnh.....	56
3.4. Quy trình, phương pháp thực nghiệm.....	57
3.5. Kết quả thực nghiệm.....	60
KẾT LUẬN.....	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	65

DANH MỤC CÁC HÌNH ẢNH

Hình 1-1 Kiến trúc chung của một MMDBMS	13
Hình 2-1. Ví dụ hiển thị một ảnh	21
Hình 2-2. Truy vấn của Google “d-80”	22
Hình 2-3. Truy vấn của Google “Apple”	22
Hình 2-4. Ví dụ về một số loại kết cấu	23
Hình 2-5. Một kết quả trả về của Google Image Swirl	24
Hình 2-6. Một kết quả trả về của Tiltomo	24
Hình 2-7. Một kết quả của Byo Image Search	25
Hình 2-8. Biểu đồ mô phỏng việc tính toán các DoG ảnh từ các ảnh kê mờ	32
Hình 2-9. Mỗi điểm ảnh được so sánh với 26 láng giềng của nó	33
Hình 2-10. Quá trình lựa chọn các điểm hấp dẫn	33
Hình 2-11. Biểu diễn các vector đặc trưng	34
Hình 2-12. Ví dụ các ảnh sản phẩm trả về từ hệ thống của Jing	38
Hình 2-13. Tổng quan về mô hình của hệ thống tìm kiếm theo màu sắc, kết cấu và hình dạng	41
Hình 2-14. Mô hình hệ thống IVFADCj; Hệ thống bên trái: chèn một vector vào danh sách chỉ mục ngược; hệ thống bên phải: tìm kiếm k láng giềng gần nhất.	50
Hình 2-15. Mô hình giải quyết bài toán	53
Hình 3-1. Truy vấn iphone 6s plus	58
Hình 3-2. Ảnh truy vấn	58
Hình 3-3. Độ đo khoảng cách của 10 ảnh	59
Hình 3-4. Ảnh được lượng tử hóa và tính khoảng cách giữa các vector	60
Hình 3-5. Độ chính xác mức k của một số truy vấn	62

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1-1 Mô tả kích thước kiểu dữ liệu	8
Bảng 1-2. Liên hệ giữa đặc trưng và trạng thái cho hình ảnh.....	19
Bảng 1-3. Liên hệ giữa đặc trưng và trạng thái cho video.....	19
Bảng 2-1. Một số phương pháp lựa chọn đặc trưng.....	36
Bảng 3-1. Cấu hình phần cứng sử dụng trong thực nghiệm	55
Bảng 3-2. Công cụ phần mềm sử dụng trong thực nghiệm	56
Bảng 3-3. Một số thư viện sử dụng trong thực nghiệm	56
Bảng 3-4. Kết quả độ chính xác trung bình của 10 truy vấn	62

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
DBMS	Database Management System	Hệ quản trị cơ sở dữ liệu
CSDL		Cơ sở dữ liệu
IR	Information Retrieval	Hệ thống tự động truy tìm thông tin
MMDBMS	Multimedia Database Management System	Hệ thống quản trị cơ sở dữ liệu đa phương tiện
MIRS	Multimedia Indexing & Retrieval System	Hệ thống chỉ mục và truy tìm thông tin đa phương tiện
MRI	Magnetic Resonance Imaging	
WWW	World Wide Web	